

UCHWAŁA NR XXXV/339/2016
RADY MIASTA STAROGARD GDAŃSKI
z dnia 28 grudnia 2016 r.

w sprawie ustalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Starogard Gdański

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.¹), art. 10 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.²) uchwala się, co następuje:

§ 1. Ustala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Starogard Gdański, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXXIX/369/2005 Rady Miejskiej Starogardu Gdańskiego z dnia 28 grudnia 2005 r. w sprawie ustalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Starogard Gdański oraz uchwała Nr LXIII/552/2010 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 28 października 2010 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Starogard Gdański.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Starogard Gdański.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Starogard Gdański

Jarosław Czyżewski

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1579.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1893, Dz. U. z 2016 r. poz. 437.

Uzasadnienie

Na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.) przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, a realizowane jest w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii uchwalanego przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne, określone w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

Zadania wynikające z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii realizowane będą ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z brzmieniem art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.).

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Starogard Gdański jest kontynuacją działań podjętych w latach poprzednich wynikających m.in. z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Miejskiej Starogard Gdański, ponieważ zarówno problem narkomanii jak i alkoholizmu istnieje w związku korelacyjnym, a działania Gminy Miejskiej Starogard Gdański w obu tych sferach realizowane są na podobnych płaszczyznach.

Planowane środki w budżecie miasta w 2017 r. na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Starogard Gdański oraz Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Miejskiej Starogard Gdański na 2017 rok wynoszą 999.386,00 zł.

Projekt Uchwały Rady Miasta Starogard Gdański w sprawie ustalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Starogard Gdański poddano konsultacjom społecznym zgodnie z Uchwałą Nr LXII/539/2010 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 29 września 2010 r. w sprawie określenia sposobu konsultowania projektów aktów normatywnych z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 138, poz. 2694).

Do projektu uchwały nie wpłynęły uwagi.

Starogard Gdański, grudzień 2016 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Starogard Gdański

Wprowadzenie

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Starogard Gdański zakłada realizację celów dotyczących przeciwdziałania narkomanii, określonych w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492) z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169) oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Z danych uzyskanych z Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Starogardzie Gdańskim wynika, że w okresie od stycznia do końca października 2016 r.:

- w poradni terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu udzielono 12.039 porad specjalistycznych, w tym: 6.694 osobom uzależnionym od alkoholu, 4.884 osobom współuzależnionym oraz 461 dzieciom i młodzieży,
- w poradni terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych udzielono 600 porad specjalistycznych, w tym: 374 osobom uzależnionym od środków odurzających i 226 rodzinom osób nadużywających środki odurzające.

W ramach zleconego przez Gminę Miejską Starogard Gdański zadania SPZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Starogardzie Gdańskim (wcześniej SPZOZ Przychodnia Leczenia Uzależnień) realizował zadanie pn. „Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym” i w okresie od stycznia do końca października 2016 r. zrealizował:

- 1) maratony terapeutyczne dla osób uzależnionych – 9 maratonów, w których wzięło udział 90 osób,
- 2) maratony terapeutyczne dla członków rodzin osób uzależnionych – 5 maratonów, w których wzięło udział 46 osób,
- 3) maratony terapeutyczne dla osób wywodzących się z domów dysfunkcyjnych – 9 maratonów, w których wzięły udział 104 osoby,
- 4) treningi terapeutyczne dla członków rodzin osób uzależnionych – 1 trening psychoedukacyjny dla rodziców młodzieży uzależnionej, w którym wzięło udział 7 osób,
- 5) zajęcia terapeutyczne dla młodzieży zagrożonej uzależnieniami, wywodzącej się z rodzin dysfunkcyjnych – 11 zajęć, w których wzięło udział 40 osób,
- 6) program terapeutyczny dla ofiar przemocy w rodzinie – 42 zajęcia terapeutyczne dla osób doznających przemocy w rodzinie, w których udział wzięło 71 osób; 714 indywidualnych konsultacji psychologicznych, terapeutycznych i socjalnych (w tym 138 konsultacji specjalisty w zakresie diagnozy i terapii dzieci krzywdzonych i wykorzystywanych seksualnie), z których łącznie skorzystały 262 osoby; 67 konsultacji psychiatrycznych, 1 badanie lekarza biegłego z wydaniem opinii o zespole stresu pourazowego oraz 215 porad prawnych, z których skorzystało 39 osób doznających przemocy,
- 7) zajęcia informacyjno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży z zakresu problematyki uzależnień oraz przemocy w formie warsztatów i spotkań informacyjnych realizowanych w szkołach gimnazjalnych - 21 zajęć warsztatowych, w których wzięły udział 394 osoby.

W ramach zadań realizowanych dla Gminy Miejskiej Starogard Gdański Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Starogardzie Gdańskim przeprowadził zajęcia terapeutyczne dla pacjentów Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Starogardzie Gdańskim uzależnionych od alkoholu i ich

rodzin – mieszkańców Gminy Miejskiej Starogard Gdański. W ramach zajęć, w okresie od stycznia do końca października 2016 r., przeprowadzono:

- spotkania dla rodzin alkoholików, których celem było przedstawienie problemu alkoholowego jako problemu całej rodziny; dostarczenie podstawowych informacji dotyczących uzależnienia i współuzależnienia oraz możliwości pomocy; motywowanie członków rodzin osób uzależnionych do szukania pomocy dla siebie w poradniach odwykowych – 36 godzin, w których wzięło udział 48 osób,
- treningi zapobiegania nawrotom picia, których celem było przygotowanie pacjentów do skutecznego radzenia sobie z sytuacjami zagrażającymi trzeźwieniu; motywowanie ich do kontynuowania leczenia w poradniach odwykowych i ruchu AA; przygotowanie do zapobiegania nawrotom choroby alkoholowej; udzielenie pomocy osobom, które doświadczyły nawrotu w powrocie do trzeźwienia – 102 godziny, w których wzięło udział 225 osób,
- treningi zachowań konstruktywnych „Odmawianie picia”, których celem było rozpoznawanie sytuacji zagrażających trzeźwieniu; nauka i doskonalenie umiejętności skutecznego odmawiania picia; rozwijanie umiejętności interpersonalnych – 84 godziny, w których wzięło udział 150 osób.

Na terenie naszego miasta działa Punkt Konsultacyjny dla Młodzieży Uzależnionej. W ramach działalności Punktu w starogardzkich szkołach prowadzone są działania profilaktyczne dotyczące problematyki uzależnień (alkohol, narkotyki, dopalacze, nikotyna, hazard, komputer, internet, zakupy), a w siedzibie Punktu działania terapeutyczne i readaptacyjne dla mieszkańców Starogardu Gdańskiego. W okresie od stycznia do końca października br. w Punkcie:

1) działania profilaktyczne:

- konsultacje indywidualne i rodzinne – 308 konsultacji, w których wzięło udział 337 osób,
- zajęcia psychoedukacyjne – 35 zajęć, w których wzięło udział 810 osób,
- udostępniono materiały informacyjne i edukacyjne dotyczące uzależnień – uczniowie, rodzice i opiekunowie prawni klientów Punktu, klienci Punktu - 860 szt. ulotek i publikacji, ok. 900 osób skorzystało z udostępnionych materiałów,
- promocja zdrowego stylu życia – realizowana podczas zajęć edukacyjnych, spotkań z mieszkańcami Starogardu, spotkań i konsultacji w Punkcie oraz w ramach udostępniania publikacji nt. zdrowego stylu życia – 24 zajęcia, spotkania i konsultacje, z których skorzystało ok. 650 osób,
- edukacja i profilaktyka z zakresu HIV/AIDS – realizowana podczas spotkań z mieszkańcami Starogardu Gdańskiego, spotkań i konsultacji w Punkcie oraz w ramach udostępniania publikacji nt. HIV/AIDS – 29 spotkań i konsultacji, z których skorzystało ok. 330 osób,
- warsztaty i akcje skierowane do uczniów, nauczycieli i pedagogów ze szkół działających na terenie Starogardu Gdańskiego – tematy warsztatów: uzależnienia behawioralne, dopalacze i inne środki psychoaktywne, dopalacze i leki, napoje energetyzujące; akcje informacyjne dotyczące dopalaczy, dla uczniów PSP Nr 2, PSP Nr 4, PG Nr 4, PG Nr 1, PG Nr 2, PG Nr 3 – 12 warsztatów i akcji, z których skorzystało 180 osób,

2) działania terapeutyczne:

- konsultacje indywidualne i rodzinne – 148 konsultacji, w których wzięło udział 75 osób,
- wsparcie psychologiczne – 148 zajęć, z których skorzystały 64 osoby,
- interwencje kryzysowe – związane z uzależnieniami od alkoholu i narkotyków, wobec osób uzależnionych oraz ich najbliższych – 20 interwencji, z których skorzystało 20 osób,
- motywowanie i informowanie o możliwościach podjęcia leczenia – akcje informacyjne, spotkania z uczniami w szkołach, plakaty informacyjne i promujące działalność Punktu, spotkania z mieszkańcami Starogardu Gdańskiego przy okazji uroczystości miejskich, takich jak Dni Starogardu – 106 akcji i spotkań, z których skorzystało ok. 1050 osób,
- kierowanie na badania i leczenie w placówkach specjalistycznych – 24 spotkania, w których wzięły udział 24 osoby,

3) działania readaptacyjne:

- wsparcie psychologiczne – 49 zajęć, w których wzięło udział 21 osób,
- wspomaganie rozwoju osobistego – life-coaching, dialog motywujący – 41 spotkań, w których wzięło udział 17 osób,

- pomoc w rozwiązywaniu problemów – wspólne poszukiwanie rozwiązań, „porządkowanie” sytuacji problemowej, podejmowanie działań ułatwiających klientowi zrobienie pierwszego kroku w kierunku zmiany – udzielono pomocy 24 osobom,
- pośrednictwo w kontaktach z innymi placówkami – kontakt telefoniczny w celu ustalenia możliwości przyjęcia nowego pacjenta do placówki – 26 razy pośredniczono w kontaktach z innymi placówkami, z pośrednictwa skorzystało 20 par.

Powyższe informacje fragmentarycznie obrazują skalę problemów uzależnień i ich skutków w naszym mieście i uzasadniają konieczność kontynuacji dotychczas realizowanych zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

CEL GLOBALNY

Zapobieganie powstawaniu nowych oraz zmniejszanie rozmiarów aktualnie istniejących problemów dotyczących uzależnień od substancji psychoaktywnych na terenie Gminy Miejskiej Starogard Gdański.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zmniejszenie rozmiarów indywidualnych szkód występujących u osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.
2. Poprawa stabilności i bezpieczeństwa środowiska rodzinnego.
3. Wspieranie działań służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.
4. Promowanie postaw i umiejętności ważnych dla zdrowia, profilaktyka uzależnień.

ZADANIA PROGRAMU

II. Działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne

1. Realizowanie programów i kampanii profilaktycznych, zajęć socjoterapeutycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych i programów prozdrowotnych na terenie szkół, przedszkoli i innych placówek oświatowo-wychowawczych, poprzez:
 - 1) wykorzystanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego oraz innych instytucji zajmujących się m.in. profilaktyką zachowań ryzykownych młodzieży związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
 - 2) wykorzystywanie programów autorskich dla dzieci i młodzieży, nauczycieli i innych grup zawodowych,
 - 3) organizację turnusów terapeutycznych, profilaktyczno-wychowawczych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
 - 4) prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców,
2. Realizowanie zajęć informacyjno-edukacyjnych dla dzieci, młodzieży, nauczycieli, pedagogów i innych grup zawodowych z zakresu problematyki uzależnień w formie warsztatów, spotkań informacyjnych i zajęć edukacyjnych.
3. Promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień, poprzez:
 - 1) zajęcia warsztatowe, szczególnie dla młodzieży, dotyczące:
 - a) zwiększania świadomości w zakresie skutków używania substancji psychoaktywnych,
 - b) poprawiania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych bez sięgania po środki uzależniające,
 - c) poprawiania relacji w grupie oraz relacji dorosły - dziecko,
 - 2) aktywne formy zagospodarowania czasu wolnego, w tym wypoczynek dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki.
4. Organizowanie i dofinansowanie szkoleń, kursów i warsztatów specjalistycznych dla nauczycieli, lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej i przedstawicieli innych grup zawodowych w zakresie problematyki uzależnień.

5. Prowadzenie lokalnych działań informacyjnych i edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień i kompleksową pomocą udzielaną osobom znajdującym się w kryzysie.
6. Monitorowanie skali zagrożeń i problemów wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

II. Działania na rzecz rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych

1. Działania dotyczące pomocy osobom uzależnionym od substancji psychoaktywnych zmierzające do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej, poprzez:
 - 1) zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych,
 - 2) zajęcia i programy zdrowotne dla osób uzależnionych, współuzależnionych lub wywodzących się z dysfunkcyjnych rodzin,
 - 3) szkolenia i kursy specjalistyczne dla pracowników lecznictwa odwykowego, podnoszących kwalifikacje w zakresie pracy z osobami uzależnionymi oraz współuzależnionymi.
2. Udzielanie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej osobom uzależnionym oraz osobom zagrożonym uzależnieniem i ich rodzinom, poprzez:
 - 1) specjalistyczną pomoc terapeutyczną,
 - 2) zajęcia dla osób współuzależnionych,
 - 3) współpracę międzyinstytucjonalną w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych.
3. Objęcie specjalistyczną pomocą terapeutyczną osób wywodzących się z rodzin mających problem z zażywaniem substancji psychoaktywnych, poprzez:
 - 1) specjalistyczną pomoc terapeutyczną dla osób wywodzących się ze środowisk dysfunkcyjnych,
 - 2) zapewnienie dostępności do pomocy psychologicznej.
4. Doskonalenie i podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnika Prezydenta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz przedstawicieli służb i instytucji poprzez organizację i finansowanie udziału w konferencjach, szkoleniach, kursach i warsztatach oraz związanych z tym kosztów.

III. Partnerzy Programu

Koordinację realizacji Programu prowadzi Prezydent Miasta Starogard Gdański poprzez Pełnomocnika ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień we współpracy lub na zasadach odrębnie określonych z instytucjami, podmiotami gospodarczymi, placówkami oraz organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817).

IV. Monitoring i ewaluacja Programu

1. Monitorowanie realizacji Programu odbywa się poprzez:
 - 1) bieżące kontrole,
 - 2) udział pracowników Urzędu Miasta Starogard Gdański w zleconych wydarzeniach,
 - 3) sprawozdania ze zleconych zadań,
 - 4) wyniki ankiet przeprowadzonych wśród uczestników zajęć,
 - 5) oceny supervisorów.
2. Podstawą ewaluacji programu są działania określone w pkt 1.
3. Opracowanie diagnozy problemów uzależnień (co trzy lata).
4. Raport z realizacji programu w danym roku Prezydent Miasta przedłoży Radzie Miasta Starogard Gdański do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Prognozowane środki w budżecie Gminy Miejskiej Starogard Gdański w 2017 roku na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Starogard Gdański oraz zadań wynikających z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynoszą 999.386,00 zł. W kolejnych latach wysokość środków przeznaczona na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Starogard Gdański zostanie określona w uchwale budżetowej.
2. Środki finansowe będące w dyspozycji realizatorów programu.